

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКА МУНІЦИПАЛЬНА АКАДЕМІЯ ЕСТРАДНОГО ТА ЦИРКОВОГО МИСТЕЦТВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КМАЕЦМ

О.В. Яковлев

« 5 » вересня 2019 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про академічну доброчесність учасників освітнього процесу
Київської муніципальної академії естрадного і циркового мистецтв**

УХВАЛЕНО

Рішенням Вченої ради КМАЕЦМ

Протокол № 6 від 25.09.2019 р.

Київ - 2019

ПОЛОЖЕННЯ

про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Київської муніципальної академії естрадного і циркового мистецтв

1. Загальні положення

1.1 Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Київської муніципальної академії естрадного і циркового мистецтв (далі – Положення) розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про запобігання корупції», Статуту Київської муніципальної академії естрадного і циркового мистецтв та інших чинних нормативно-правових актів і документів.

1.2 Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Київської муніципальної академії естрадного і циркового мистецтв (далі – Академія) закріплює норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування між науково-педагогічними, науковими й педагогічними працівниками, учасниками освітнього процесу Академії.

1.3 Мета Положення полягає в забезпеченні дотримання високих професійних стандартів в освітній і науковій сферах діяльності Академії, підтримці етичних норм спілкування науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти, запобіганні порушень академічної доброчесності.

1.4 Положення є складовим елементом системи забезпечення Академією якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає запровадження ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти.

2. Основні види порушень, їх визначення та принципи академічної доброчесності

2.1 Відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту»:

«Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;

- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».

2.2 Основні види порушень академічної доброчесності, їх визначення:

Академічний плагіат - «оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства».

Самоплагіат - «оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів».

Фабрикація - «вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі чи наукових дослідженнях».

Фальсифікація - «свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень».

Списування - «виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання».

Обман - «надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування».

Хабарництво - «надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі».

Необ'єктивне оцінювання - «свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти».

Конфлікт інтересів - наявність в особи приватного інтересу в сфері, у якій вона виконує її службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень або вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Приватний інтерес - будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, зокрема зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, зокрема ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

Службова недбалість - невиконання або неналежне виконання службовою особою її службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди захищеним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб.

Зловживання впливом - пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення уповноваженою особою.

2.3 Різновиди плагіату:

- 1) копіювання та оприлюднення виконаної іншим автором роботи як своєї;
- 2) дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) чужої роботи у свою без належного оформлення цитування;
- 3) внесення незначних правок у скопійований матеріал (пере формулювання речень, зміна порядку слів у них тощо) та без належного оформлення цитування;
- 4) парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту.

Сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних оборотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет).

Неприпустимою є також компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення у нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту.

2.4 Для забезпечення академічної доброчесності в Академії необхідно дотримуватися таких принципів:

- законності;
- демократизму;
- соціальної справедливості;
- пріоритету прав і свобод людини і громадянина;
- рівноправності;
- гарантування прав і свобод;
- науковості;

- професіоналізму та компетентності;
- партнерства і взаємодопомоги;
- поваги та взаємної довіри;
- відкритості і прозорості;
- відповідальності за порушення академічної доброчесності.

3. Компетентності викладача щодо підтримки принципів академічної доброчесності та прийоми навчання студентів належному академічному письму

3.1 Науково-педагогічні працівники Академії повинні опанувати та володіти такими компетентностями з академічної доброчесності:

- розуміти спільне і відмінне між поняттями «плагіат» (стаття 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права») і «академічний плагіат» (стаття 42 Закону України «Про освіту»): закон про авторське право захищає форму твору (перефразування тексту може бути розцінене як оригінальний твір, відсутність плагіату), тоді як ключове у понятті «академічний плагіат» - відтворення наукових (творчих) результатів інших осіб без належного посилання, і перефразування тексту без посилання на джерело є різновидом академічного плагіату;

- розуміти, що академічний плагіат - це феномен, інтерпретація якого залежить від академічних традицій та культурного контексту;

- знати про основні причини студентського академічного плагіату;

- знати про уявлення студентів про академічний плагіат і про освітні потреби студентів;

- уміти планувати і проводити навчальні заходи, які ефективно допомагають студентам уникати плагіату (наприклад, передбачати опрацювання студентами унікальних даних; давати завдання на опрацювання джерел із високим ступенем деталізації того, які джерела необхідно вивчити і як саме ними скористатися тощо);

- володіти навичками складання тестових завдань, екзаменаційних білетів, які не орієнтують студентів на плагіат (застосовувати у формулюванні завдань, що допускають використання будь-яких джерел і перевіряють розуміння матеріалу і здатність використовувати інформацію для вирішення конкретних завдань);

- уміти виявляти випадки плагіату в текстах студентів.

3.2 Науково-педагогічні, педагогічні працівники Академії повинні запроваджувати в своїй роботі такі інструменти та прийоми навчання студентів належному академічному письму:

- пояснювати пов'язані із письмовим завданням вимоги, а також сутність, особливості та причини неприпустимості академічного плагіату на початку кожної дисципліни;

- пояснювати студентам цінність набуття нових знань, академічні норми, яких необхідно дотримуватися, чому вони важливі, що таке академічна доброчесність, які її цінності, чому вона слугує, як студенти своїми діями можуть долучитися до її розбудови;

- надавати студентам зрозумілу інформацію щодо правил академічного письма;

- прописувати у програмі курсу політику щодо академічного плагіату;

- складати завдання в такий спосіб, аби їх не можна було «сплагіатити» (аналітичне, висока конкретизованість завдання; опрацювання конкретних джерел і даних);

- переконуватися, що вимоги до завдання і критерії його оцінювання було роз'яснено належним чином. Вимоги до письмових робіт (обсяг, стиль цитування, допустима кількість цитат, правила оформлення та ін.) мають бути чітко прописані у методичних матеріалах для студентів;

- розробляти нестандартні, творчі завдання, оновлювати їх щорічно;

- давати студентам приклади готових робіт;

- обговорювати зі студентами приклади якісного та неякісного академічного письма.

4. Компетентності із академічної доброчесності, що їх має набути студент.

4.1 Здобувачі вищої освіти повинні мати здатність:

- діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики;

- самостійно виконувати навчальні завдання;

- посилатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей;

- усвідомлювати значущість норм академічної доброчесності;
- оцінювати приклади людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності;
- давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами та інші.

5. Організація роботи комісії з питань етики та академічної доброчесності

5.1 З метою виконання норм цього Положення та на його підставі в Академії створюють Комісію з питань академічної доброчесності (далі – Комісія).

5.2 Комісія має право одержувати й розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції адміністрації Академії щодо накладання відповідних санкцій.

5.3 Склад Комісії затверджують наказом ректора за рішенням вченої ради Академії. Термін повноважень Комісії становить три роки.

5.4 До складу Комісії входять: проректор з навчально-виховної роботи, декани факультетів, завідувачі кафедр, юрисконсульт, голова профспілки, завідувач відділення молодших спеціалістів, представники студентського самоврядування.

5.5 Будь-який працівник, учасник освітнього процесу може звернутися до Комісії із заявою про порушення норм цього Положення, запропонувати зміни і доповнення до нього.

5.6 Комісія зі свого складу обирає Голову, заступника та секретаря.

Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо. За відсутності Голови його обов'язки виконує заступник. Головою Комісії не може бути обраний проректор. Повноваження щодо ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні здійснює секретар.

5.7 Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання скликаються за необхідності вирішення нагальних питань. Питання щодо запобігання порушення академічної доброчесності та попередження плагіату у навчальному процесі заслуховуються на засіданнях вченої ради Академії.

5.8 У разі, якщо в Голови Комісії наявний конфлікт інтересів з працівником, діяльність якого розглядають (є безпосереднім керівником або підлеглим цього працівника, перебуває в родинних стосунках, приватний інтерес та ін.), Голова зобов'язаний повідомити про це членам Комісії. У такому випадку головувати на засіданні має заступник Голови або член Комісії, обраний на засіданні.

5.9 Рішення приймають відкритим голосуванням. Рішення вважають прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.

5.10 Засідання Комісії оформлюють протоколом, який підписують Голова та секретар.

5.11 Комісія не рідше одного разу на рік звітує про свою роботу перед вченою радою Академії.

5.12 Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі факти порушення норм цього Положення чи можливість такого порушення, має звернутися до Голови або секретаря Комісії з письмовою заявою на ім'я її голови (або скористатися «Скринькою довіри»). У заяві обов'язково зазначають особисті дані заявника (П.І.Б., контактна інформація: адреса, телефон, місце роботи, посада, навчальний курс, група, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісія не розглядає.

Свідоме приховування фактів порушень норм цього Положення є виявом не доброчесності, за що учасник освітнього процесу має бути притягнений до відповідальності.

5.13 На засідання Комісії запрошують заявника та особу, щодо якої розглядають питання про порушення Кодексу академічної доброчесності.

5.14 За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи не порушення норм цього Положення. Зазначені висновки мають рекомендаційний характер, їх подають ректорові для подальшого вживання відповідних заходів.

6. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

6.1 За порушення норм цього Положення учасників освітнього процесу притягують до відповідальності згідно з чинним законодавством.

Порушенням академічної доброчесності є:

- академічний плагіат;
- самоплагіат;
- фабрикація;
- фальсифікація;
- списування;
- необ'єктивне оцінювання;
- академічне шахрайство;
- виконання на замовлення та (або) продаж академічних текстів (контрольних, курсових, кваліфікаційних робіт (бакалаврських, магістерських), дисертацій тощо);
- приписування результатів колективної діяльності одній або окремим особам без узгодження з іншими учасниками авторського колективу або внесення до списку авторів осіб, які не брали участь у створенні продукту;
- академічний обман;
- академічне хабарництво;
- конфлікт інтересів;
- приватний інтерес;
- службова недбалість;
- зловживання впливом;
- свідоме приховування фактів порушень норм цього Положення.

6.2 Алгоритм дій Комісії у разі виявлення проявів академічної недоброчесності з боку викладачів:

- дисциплінарна;
- адміністративна в рамках чинного законодавства України;
- позбавлення права брати участь у роботі колегіальних органів Академії.

6.3 Алгоритм дій Комісії у разі виявлення проявів академічної недоброчесності з боку здобувачів:

- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);
- повторне проходження навчального курсу;
- попередження;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати за навчання;
- відрахування з Академії.

7. Заходи щодо попередження академічної недоброчесності

7.1 Для попередження недотримання норм і правил академічної доброчесності вживають такі профілактичні заходи:

- інформування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних та педагогічних працівників про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики;
- поширення методичних матеріалів;
- проведення консультацій із здобувачами вищої освіти з питань академічної доброчесності, якісного написання наукових, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань;
- посилення контролю науковими керівниками курсових і кваліфікаційних робіт за правильним оформленням посилань на джерела інформації в разі запозичень ідей, тверджень, відомостей тощо;
- використання спеціалізованого безкоштовного програмного забезпечення для перевірки роботи на прямих текстових запозиченнях із відкритих інтернет-джерел та електронних репозитаріїв (архівів) із обмеженим доступом, із обов'язковим експертним аналізом повного звіту програми;
- обговорення на засіданнях кафедри з науковими керівниками, рецензентами, задіяними у процедурі оцінки дисертаційного дослідження, питань щодо необхідності відповідального ставлення до перевірки робіт на академічний плагіат, інформування

вченої ради Академії про результати вжитих заходів щодо запобігання академічної не доброчесності;

- ознайомлення здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників із цим Положенням.

8. Заключні положення

8.1 Це Положення затверджують рішенням вченої ради Академії та вводять у дію наказом ректора.

8.2 Зміни й доповнення до Положення вносять за рішенням вченої ради Академії та вводять у дію наказом ректора.

КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Голова комісії: Бондар М. В. – голова профспілки

Заступник голови комісії: Савенко Г. А. – завідувач відділення молодших спеціалістів

Секретар комісії: Заря С. В. – завідувач кафедри естрадного співу

Члени комісії:

Овчаренко Г. Е. – проректор з навчально-виховної роботи

Іваніцький Ю. Р. – юрисконсульт

Палійчук А. В. – декан факультету музичного мистецтва

Шариков Д. І. – декан факультету естрадного та циркового мистецтв

Поздняков Ю. І. – завідувач кафедри циркових жанрів

Никоненко Р. М. – завідувач кафедри режисури естради, театралізованих видовищ та цирку і актора театру

Бучма О. Є. – завідувач кафедри естрадно-сценічних жанрів

Дудко М. І. – завідувач кафедри музично-теоретичних дисциплін

Москалюк В. М. – завідувач кафедри гуманітарних дисциплін

Момот Є. О. – голова Студентської ради, студентка групи ЕС-Б 317.